

Open brief aan de NVvP en al haar leden

Afzenders
Peter C. Groot
Jim van Os
Pauline Dinkelberg,
Myriam vd Lagemaat
Eddy Hekman
Lieuwkje Hekman
Inge Bisschops
Daniël Meijer
Ewout Kattouw
Harry Leurink

Nederlandse Vereniging voor Psychiatrie
t.a.v. Prof Niels Mulder, voorzitter
Postbus 20062
3502 LB Utrecht

(Aangetekend en per e-mail naar directiesecretariaat@nvvp.net)

Datum: 23 juni 2025

Onderwerp: **Verzoek om onjuiste informatie te corrigeren die gevaar kan opleveren bij afbouw van antidepressiva**

Geachte Prof. Mulder,

Op de website van de NVvP wordt over het Multidisciplinair Document Afbouw SSRIs & SNRIs¹, dat inmiddels onderdeel uitmaakt van de Richtlijn Depressie, die in 2024 werd goedgekeurd², het volgende gezegd:

- *In de praktijk is er vanuit artsen, patiënten en apothekers behoefte aan concrete handvatten voor het afbouwen van antidepressiva. Dit document wil voorzien in deze behoefte en geeft handvatten voor de afbouw van SSRIs en SNRIs³.*

Volgens de NVvP ondersteunt de richtlijn haar leden bij het op een veilige en verantwoorde manier laten stoppen van patiënten met antidepressiva. De NVvP schetst hiermee een te rooskleurig beeld van de bijdrage die de richtlijn hieraan kan leveren. Dit blijkt uit een Amsterdams wetenschappelijk onderzoek dat meer dan tien jaar geleden zorgvuldig is uitgevoerd en in 2017 en 2018 werd gepubliceerd⁴.

In dit onderzoek werden antidepressiva afgebouwd volgens afbouwschema's die geleidelijker waren dan schema's die in de huidige richtlijn worden aanbevolen⁵. Desondanks verliep de afbouw bij de meeste deelnemers zeer moeizaam: zij kregen te maken met ernstige onttrekkingsverschijnselen en/of terugval. Bij maar liefst 72% van de deelnemers leidde het afbouwen tot een duidelijke verslechtering van hun situatie. Er was zelfs sprake van een suïcide waarover de onderzoekers niet konden uitsluiten dat die mogelijk een gevolg was geweest van de deelname aan hun onderzoek. Om ethische redenen werd het onderzoek voortijdig stopgezet, toen nog maar 87 van de beoogde 218 deelnemers hun antidepressivum hadden afgebouwd.

¹ <https://www.psychiatrie.nl/kennisbank/multidisciplinair-document-afbouwen-ssris-en-snriss/>

² <https://richtlijnen database.nl/richtlijn/depressie/startpagina - richtlijn depressie 2024.html>

³ Handreiking Multidisciplinair document afbouwen SSRIs en SNRIs. www.bit.ly/3Tw1Z05. (website bezocht 19/06/2025)

⁴ Scholten 2017, PhD-Thesis, Chapter 5, <http://bit.ly/4k7YGaA>; Scholten et al. 2018 <https://doi.org/10.1159/000489498>;

⁵ De afbouwschema's staan in Tabel 2 en 3 van het Multidisciplinair Document 'Afbouwen SSRIs & SNRIs'.

Omdat de afbouwschema's in de richtlijn nog sneller zijn dan de schema's die in dit Amsterdamse onderzoek werden gebruikt, moeten patiënten die volgens de richtlijn gaan afbouwen erop rekenen dat ze dan een nog grotere kans op verslechtering zullen hebben.

Een toelichting op dit onderzoek en de implicaties voor de huidige praktijk is te vinden in het blog: *'Richtlijn Depressie brengt patiënten in gevaar bij afbouw antidepressiva – oproep aan IGJ om in te grijpen'*⁶, en in twee brieven aan de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ)⁷. In deze brieven doen wij een dringende oproep aan de Inspectie om zorg te dragen voor veilige begeleiding bij het stoppen met en afbouwen van antidepressiva — veilige zorg die op dit moment ontbreekt vanwege de onveilige adviezen in de huidige richtlijn.

De reden waarom wij ons al jarenlang grote zorgen maken over de problemen bij het afbouwen van antidepressiva — en ook van andere psychofarmaca — én onze motivatie voor deze oproep aan IGJ, hebben wij uiteengezet in onze eerste brief aan de inspectie.

De huidige informatie op de website van de NVvP kan haar leden misleiden. Psychiaters die op deze informatie vertrouwen kunnen besluiten om een antidepressivum te laten afbouwen op een wijze die niet verantwoord is en zelfs risico's voor de gezondheid met zich mee kan brengen. Dit kan niet de bedoeling zijn van de NVvP, die goede en veilige zorg voor patiënten hoog in het vaandel heeft staan.

Goed nieuws vinden wij dat de meeste Nederlandse psychiaters zich in de praktijk weinig gelegen laten liggen aan de afbouwadviezen in richtlijn, en ervoor kiezen om hun patiënten af te laten bouwen met behulp van afbouwmedicatie — taperingstrips — waarin lagere doseringen worden gebruikt die vroeger niet beschikbaar waren. Waarmee zij hun patiënten veel geleidelijker en daardoor ook veel veiliger kunnen laten afbouwen dan heel lang mogelijk was.

We verzoeken de NVvP daarom om de geciteerde tekst te corrigeren, en ervoor te zorgen dat psychiaters die haar website raadplegen juist en volledig worden geïnformeerd over uit wetenschappelijk onderzoek bekende risico's die er zijn bij het afbouwen van antidepressiva.

We zien uit naar uw reactie en zijn graag bereid om nadere toelichting te geven.

Met vriendelijke groet,

Peter C. Groot
Jim van Os
Pauline Dinkelberg
Myriam van de Lagemaat
Eddy Hekman
Lieuwkje Hekman
Inge Bisschops
Daniël Meijer
Ewout Kattouw
Harry Leurink

Adresgegevens en ondertekening op de bladzijde(s) hierna.

⁶ P.C. Groot. *Richtlijn Depressie brengt patiënten in gevaar bij afbouw antidepressiva — oproep aan IGJ om in te grijpen*. Mad in the Netherlands, 15 juni 2025. <https://madinthenetherlands.org/richtlijn-depressie-brengt-patienten-in-gevaar-bij-afbouw-antidepressiva/>

⁷ 16 april: *Oproep tot urgent ingrijpen door IGJ: Richtlijn Depressie belemmert huisartsen en psychiaters bij afbouw antidepressiva en leidt tot onveilige en risicovolle zorg voor patiënten*. www.bit.ly/3EKeyBv; 14 juni: *Herhaalde oproep aan IGJ om te zorgen voor veilige zorg bij afbouw van medicijnen zoals antidepressiva*. www.bit.ly/4jNBYEk